

Er was eens iets anders

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Danielle Teller

Er was eens iets anders

Vertaald door Marja Borg

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4646 0

© 2018 Danielle Teller

© 2019 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Marja Borg

Oorspronkelijke titel *All the Ever Afters*

Oorspronkelijke uitgever HarperCollins/William Morrow US

Omslagontwerp Leo Nickolls/Janine Jansen

Omslagillustratie © Julia August/iStock by Getty Images (gele schoen)

Foto auteur © Topher Simon

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Ter nagedachtenis aan Anne Shreenan Dyck,
de beste moeder ter wereld

Het koninklijk hof

De soupers aan het hof beginnen me behoorlijk de keel uit te hangen. Niet alleen omdat ze eindeloos duren, of omdat we ons moeten onderwerpen aan de laatste modes zoals bepoederde gezichten, martelend strakke, met edelstenen bezette kapsels als ramshoorns, zijden gewaden waarvan de mouwen zo krap zitten dat het bijna onmogelijk is om een lepel naar onze zorgvuldig gekleurde lippen te brengen... Nee, het ergst zijn de roddels, het kwaadaardige gegons van wespen die hun giftige angels maar al te graag in welke tere huid dan ook steken.

Vanavond werd ik verplicht om naast graaf Bryston plaats te nemen, een pretentieuze blaaskaak die zeer weinig aan het hof is geweest. Hij is de bestuurder van een of ander godverlaten moerasland in het noorden en verkeert blijkbaar in de veronderstelling dat hij, vanwege de loyaliteit van zijn voorouders aan het koningshuis, over de koninklijke familie mag zeggen wat hij wil.

‘Mevrouw,’ zei hij, terwijl hij aan zijn manchetten trok die zo lang waren dat ze in de soep hingen, ‘ik meen te hebben begrepen dat uw dochters nog niet zijn getrouwd?’

‘Nee, meneer,’ antwoordde ik beleefd, maar bondig.

‘Toch meen ik gehoord te hebben dat ze ooit hebben gewedijverd om de gunsten van prins Henry.’ De graaf bette elegant zijn rode lippen. ‘Dat ze hebben geprobeerd zijn liefde voor prinses Elfilda te doen bekoelen.’

‘U lijkt het nogal amusant te vinden, meneer.’ De kilte in mijn stem kon hem niet zijn ontgaan. ‘Maar wat u hebt gehoord, is he-laas niet waar.’

‘Ah, nou, maar het is anders een prachtig verhaal!’ reageerde hij met een brede grijns. ‘De mooie onderdrukte maagd die naar het koninklijk paleis komt, de jaloerse stiefzusters, het glazen muiltje dat niet past...’

‘Meneer, ik kan dat verhaal niet bevestigen.’

‘Toe, mevrouw! U weet dat het hele koninkrijk betoverd is door onze stralende en gulle prinses! Ik heb al heel wat gehoord over u en uw dochters.’ Hij wierp me een veelbetekenende blik toe.

‘Achter een meeslepend verhaal gaat vaak een nederige waarheid schuil.’

‘Maar ik hoop toch echt dat u me wat over dat muiltje wilt vertellen,’ zei hij, mijn tegenzin negerend. Hij brak een stuk brood af, daarmee een spoor van kruimels op tafel achterlatend. ‘Mijn vrouw kan bijna niet wachten tot ze alle bijzonderheden hoort! Ze zeggen dat de prins iedere maagd dat muiltje heeft laten passen, zelfs uw dochters!’ Hij lachte.

‘Vindt u het soms een grappig idee dat een prins aandacht aan hen zou besteden?’

‘Nou...’ Zijn schouderophalen sprak boekdelen.

‘Want zij zijn lelijk, en Elfilda is beeldschoon.’

De graaf fronste en tuitte zijn lippen. Het is namelijk wel deftig om beledigingen te laten doorschemeren, maar niet om ze hardop uit te spreken.

‘Meneer, het zou kunnen dat ik inderdaad iets heb vernomen van de geruchten waar u op zinspeelt. Maar als die verhalen kloppen, zou er mijns inziens sprake zijn van een plaag van blindheid. Prins Henry zou toch blind hebben moeten zijn om zijn aanbedene niet te herkennen, of om een lelijk meisje aan te zien voor een ongeëvenaarde schoonheid? En mijn dochters zouden wel blind hebben moeten zijn voor hun spiegelbeeld en voor de blik in de

ogen van degenen die hen aankijken...’ Omdat ik merkte dat ik steeds harder begon te praten, stopte ik even en begon koeltjes opnieuw. ‘Ze zouden ook blind moeten zijn voor de wetenschap dat mannen zichzelf aanpraten dat mooie vrouwen ook een edelmoedig karakter hebben, hoewel geen enkele lelijke vrouw mooier wordt van welke mate van edelmoedigheid dan ook.’

‘Mevrouw, prinses Elfilda is een schitterende ster die aan het koninklijk firmament straalt, waar ze ook thuishoort.’ Hij deed geen poging zijn minachting te verbergen. ‘Dat ze u en uw dochters hier uitnodigt voor het souper is een teken van haar medeleven, vergevingsgezindheid en gulheid.’

‘Inderdaad, meneer,’ mompelde ik. ‘Dat is inderdaad zo.’

Graaf Bryston en zijn gelijken hebben alleen maar belangstelling voor me vanwege mijn stiefdochter. Prinses Elfilda is de beroemdste vrouw van het koninkrijk, misschien wel van alle tijden. Het volk houdt zich urenlang op straat op, zelfs in het donker of als het sneeuwt, in de hoop een glimp van haar gezicht op te vangen achter het raam van haar vergulde koets. Wanneer de prinses een nieuw model jurk draagt of zich een ander kapsel laat aanmeten, volgt iedere vrouw in de stad haar voorbeeld. Vorig jaar herfst droeg ze op Sint-Michiel een paarden choker, en de volgende dag had iedere edelvrouw haar hals ingesnoerd met parels of andere edelstenen. Tegen kerst droegen zelfs de meisjes in de dorpen chokers van kralen of linten, of van welk materiaal ze ook maar konden vinden om met de mode mee te doen.

Prinses Elfilda dankt haar populariteit grotendeels aan haar verbazingwekkende schoonheid, hoewel er ook iets in haar karakter zit dat het grote publiek aantrekt. Ze zegt weinig, en als ze al een keertje haar mond opendoet, komen de woorden er aarzelend uit, zodat ze een bedeesde indruk maakt, een indruk die nog eens wordt versterkt door de manier waarop ze haar hoofd naar beneden houdt en door haar lange wimpers omhoogkijkt. Ze lijkt geen

passies te hebben, behalve een voorliefde voor snuisterijen en een hele kennel vol honden, maar ook geen slechte eigenschappen, en wanneer ze koninklijke plechtigheden bijwoont, dwaalt haar blik af naar onzichtbare schouwspelen die alleen zij kan zien. Haar ongrijpbare karakter is als een blanco vel papier waarop je elk verhaal zou kunnen schrijven, en ieder meisje dat ervan droomt om prinses te worden, kan zich zonder problemen voorstellen dat ze in de beroemde kleine muiltjes van prinses Elfilda staat.

Ik weet meer over het verleden van de prinses dan welke sterfeling ook, en het ware verhaal is minder sprookjesachtig dan de troubadours ons willen doen geloven. Niemand is geïnteresseerd in het verhaal van een adellijke dochter van vlees en bloed, een dochter die in haar bed plaste, die zich verveelde, ruziemaakte met haar familie en net als elk sterfelijk kind haar neus optrok voor spruitjes. Ik wil echter ook niets afdoen aan de bewieroking van de prinses, want zowel de aanbedene als degenen die aanbidten ontlenden daar te veel plezier aan.

Het is niet mijn bedoeling om het leven van de prinses te beschrijven, maar dat van mezelf, het enige verhaal dat ik uit betrouwbare bron ken. Misschien wekt mijn ganzenveer spoken tot leven die me gezelschap kunnen houden tijdens de lange dagen in het paleis. Zo niet, dan heb ik in elk geval iets wat mijn geest en handen bezighoudt. Wat betreft de fabels over goed en kwaad en de liederen over glazen muiltjes... die zal ik aan de minstrelen overlaten. Zij mogen hun eigen sprookjes over Assepoes verzinnen.

De manor

Ik kan me mijn eigen moeder nauwelijks herinneren. Ik bewaar een herinnering aan armen om me heen, armen die me tegen een zachte boezem drukken, die rook naar keukenvuur, schoonmaakmiddel en een of andere vaag bittere geur die ik niet meer kan thuisbrengen. De herinnering is vertroostend, maar roept ook een kinderlijk ongeduld en een afkeer van meegevend vlees in me op.

Ik herinner me nog wel goed dat ze zong. Ze had een mooie stem. En ze had dik kastanjebruin haar, dat ik af en toe mocht vlechten.

Er is me verteld dat ze een pijnlijke dood is gestorven toen mijn broertje deze wereld poogde te betreden, zonder daarin te slagen. De weeën duurden drie dagen, terwijl de baby in haar stierf. Daarna werd ook zij tot God geroepen. Ik weet niet waar ik was gedurende die drie dagen dat ze op het bed lag dat uiteindelijk haar sterfbed zou worden. Misschien was ik naar bureu gestuurd. Misschien wekte het beeld van haar doodsbed zo'n afschuw op dat mijn herinnering daaraan zich heeft losgerukt uit mijn geest. Soms vraag ik me af of de gedachten die mijn nachtmerries vullen niet vergeten herinneringen zijn die weer onderdak bij me zoeken.

Enkele jaren na de dood van mijn moeder werd ik uit werken gestuurd naar de manor. Ik zou daar hoe dan ook terecht zijn gekomen, want mijn vader had slechts zes hectare land en was straat-

arm, en ik was de jongste van de drie kinderen. Mijn broer en vader deden hun best met het land, maar ze waren ook verplicht om op het landgoed te werken. Ik zou zeker geen bruidsschat krijgen, en ons kleine huis had genoeg aan één paar meisjeshanden. Onder wat gunstiger omstandigheden had ik misschien nog een paar jaar thuis kunnen blijven, maar nu verliet ik ons huis met de helft van mijn melktanden nog in mijn mond. Ik was een stevig kind, groot voor mijn leeftijd, en sterk. Mijn vader moet hebben gedacht dat ik me goed zou redden op de manor.

Op de dag van mijn vertrek bleef ik, nadat iedereen al was opgestaan, nog lang op zolder liggen. Met gesloten ogen luisterde ik naar mijn zuster, die het vuur aanstak en op de kippen mopperde die haar voor de voeten liepen.

Mijn vader zei: 'Je moest Agnes maar eens wakker maken.'

Ik verroerde me nog steeds niet.

'Agnes!' riep mijn zus boos. 'Sta op en zeg je vader en Thomas gedag!'

Met tegenzin stond ik op en ging naar beneden. Mijn vader keek me ernstig aan, maar zonder enig schuld bewustzijn. Hij spreidde zijn armen om me te kennen te geven dat hij wilde dat ik hem omhelsde.

'Vergeet niet dat je moeder vanuit de hemel een oogje in het zeil houdt,' zei hij bars. 'Wees een goed en godvrezend kind. We zien elkaar weer op 1 mei.' Hij liet me los en liep naar de deur.

'Dag Nessie,' zei mijn broer zacht. 'We zullen je missen.'

Ze losten op in de mistige ochtendschemering toen ze weg liepen om de ossen in te spannen.

'Eet nog even een kom warme soep voordat je gaat,' zei mijn zus. Ze roerde kordaat in de dampende pan op het vuur. Haar ogen glansden toen ze me aankeek. 'Dat jonge hout rookt ook zo,' zei ze. 'Mijn ogen prikken ervan.'

De wandeling vanaf ons huis in Over End naar de kerk in Nether End was me vertrouwd als een wiegelied, maar verder dan dat was

ik nog nooit geweest. De gedrongen bossen van Aviceford Manor lagen achter de rivier die de kerk scheidde van het landgoed. Op zondag ging ik voor de mis vaak even stiekem naar de rivieroever om in het zand naar mooie stenen te zoeken. Zelfs in de winter, zolang de sneeuw niet al te diep was, nam ik de kans op een standje voor lief en glipte ik weg naar de oever. Bij de rivier aangekomen keek ik zelden naar de donkere lage begroeiing aan de overkant. Ik wist dat zich in de rottende bemoste boomstronken feeën ophielden, feeën die 's nachts baby's roofden uit hun bedjes naast de haard en daarvoor in de plaats wisselkinderen neerlegden. Hoewel ik al te groot was om nog gestolen te worden door de feeën, wilde ik liever geen glimp opvangen van een haastige schim in het bos met glanzende gele ogen.

Eenmaal veilig in de kerk ging ik onder een hoog gotisch raam zitten en volgde ik, met een gladde steen in mijn hand, de dans van de levendige stofdeeltjes in het flakkerende zonlicht. Pas dan bedacht ik weer dat feeën niet bestaan.

Op die vroege voorjaarsdag slokte de gezwollen rivier de oevers bijna helemaal op, en kale takken krabden aan de laaghangende wolken. Hoewel het die nacht al zwaar had geregend, was de lucht nog steeds dicht en donker, zwanger van water. Hij omhulde me, en ik kon bijna niet ademen.

Ik telde tweeëntwintig natte stammen onder mijn voeten toen ik de glibberige brug overstak. Aan de andere kant aangekomen, bij het begin van het bos, begon ik al wat rustiger te ademen. De bomen aan weerszijden van me waren heel gewoontjes en ook de natte weg voelde nog steeds vertrouwd aan onder mijn voeten. Ik verloor een schoen in de zuigende modder, en mijn in kous gestoken voet zakte diep en met een soppend geluid weg in de derrie. Tot mijn ergernis glipte de schoen daarna steeds van mijn natte voet wanneer ik even niet oplette.

Ik had een kleine tas bij me met daarin mijn andere jurk, mijn

cape, het houten kruis dat mijn vader voor me had gemaakt, warme kousen die mijn zus had gestopt, en mijn stenenverzameling. Het is nogal dom om op het platteland met stenen rond te lopen, maar ik was gehecht aan mijn verzameling, die ik in de loop der tijd had aangelegd. Voor iedere steen die ik bewaarde, wees ik er twintig af. Elke steen moest uniek zijn en daarbij ook nog passen bij de andere uit de verzameling. Mijn favoriete plek om stenen te zoeken was aan de oever van de rivier, waar ze waren gladgeslepen door het water en de vochtigheid hun kleuren en patronen naar boven haalde. Mijn grootste schat was een ovale, platte steen. Zijn groene gezicht was dooraderd met gouden lijntjes, als zijden draden in een wandtapijt. Als ik 's nachts niet kon slapen, nam ik hem in mijn hand om rustiger te worden.

Het bos werd wat minder dicht, en op de open plekken kwam tussen het dode gras en de dode bladeren klein hoefblad omhoog, met zijn lieve gele bloempjes die oplichtten in de sombere middagduisternis. Het bos maakte plaats voor velden en daarna, terwijl de weg begon te stijgen, voor boomgaarden. Ik wist dat mijn vader soms op deze velden en in deze boomgaarden werkte en verbaasde me over de afstanden die hij dan moest afleggen.

Het kostte me grote moeite om mijn schoen aan mijn voet te houden toen ik omhoogklauterde naar de manor, en dat nam me zo in beslag dat ik schrok toen er opeens een hek voor me opdoemde. Ik had wel een groot gebouw verwacht, maar de lange muur eromheen kwam als een verrassing. Het houten hek was versterkt met ijzeren banden en klinknagels en was minstens twee keer zo hoog en drie keer zo breed als de kerkdeuren. Tot mijn opluchting stond het op een kier, en ik duwde het met mijn schouder verder open.

Ik werd begroet door de stank van varkens, gevolgd door de verwarrende aanblik van een aantal logge bouwsels, waarvan sommige van hout en andere van steen. De dreigende lucht koos er precies dat moment voor uit om zijn vracht te lossen, en mijn zicht werd

meteen belemmerd door dikke pijpenstelen die me geselden als kleine dikke vuistjes. Ik rende naar het dichtstbijzijnde gebouw om beschutting te zoeken. Het bleek een stal te zijn, en mochten de paarden al bezwaren hebben geuit tegen mijn komst, dan ging hun geluid verloren in de roffelende regen op het leien dak.

Ik ging in een hoekje zitten, uit de tocht, en keek naar de druppels die van mijn haarpunten gleden, terwijl ik verlangde naar onze warme haard en het gebabbel van mijn zuster. Ik zou de manor alleen maar mogen verlaten op heiligendagen en andere feestdagen, en zou nooit meer knus wakker worden tegen de warme rug van mijn zus. Toen mijn ogen begonnen te prikken en mijn keel werd dichtgeknepen, wist ik dat ik beter aan andere dingen kon denken. In de schemering kon ik glanzende paardenflanken onderscheiden, en af en toe zag ik boven de rand van een box een donker oog glinsteren. Er hing een scherpe geur, die ik vertroostend vond, omdat ik hem associeerde met de warmte van hun krachtige lijven. Hoewel ik nooit heb leren paardrijden, denk ik dat ik het leuk zou hebben gevonden.

Ik heb nooit begrepen waarom Elfilda – Ella, zoals we haar toen nog noemden, voordat ze prinses werd – zo bang voor paarden was. Haar vader wilde per se dat ze zou leren rijden. Op een gegeven moment werd het mijn taak om zijn bevel uit te voeren. Ella vocht als een kat met de arme staljongen toen hij haar op de rug van een telganger probeerde te zetten. Pas toen ik de teugels nam en haar hard op haar bleke handen sloeg, staakte ze haar verzet even en kon de jongen haar langzaam meevoeren. Ze heeft echter nooit goed leren rijden. Dat is waarschijnlijk maar beter ook, want tijdens de valkenjacht huilt ze al om de zielige konijntjes, en jagen is nog veel erger. Wanneer het hof op jacht gaat, doet ze alsof ze ziek is, hoewel haar echtgenoot inmiddels wel begrepen zal hebben dat ze hem nooit zal vergezellen. Ze trekt zich terug in de kennel, bij haar honden, of bij ons, tot de paarden weer op stal staan en het vlees uit het zicht is opgehangen.

Toen de regen wat afnam, liep ik weer naar buiten. De lucht was iets opgeklaard en ik keek om me heen. Ik zag nu dat er twee toegangshekken waren: het hek waar ik doorheen was gekomen en een tweede, een eindje verderop, met aan weerszijden ervan hoge heggen. Boven de heg uit zag ik het dak van wat naar ik aannam de manor was.

Het hek zwaaide ineens open, en er verschenen een man en een jongen. Omdat ik onderweg helemaal niemand was tegengekomen, was ik blij mensen te zien. Ze droegen allebei eenvoudige wambuizen en hadden een pet op waardoor hun gezichten grotendeels bedekt werden, en de jongen had een kleine zeis achter zijn riem gestoken. Toen ik snel naar hen toe liep, danste mijn tas op mijn rug.

De man keek me aan; zijn lichte ogen verdwenen bijna tussen zijn rimpels toen hij lachte. 'Ho, juffertje!' Hij tikte tegen zijn pet. 'Je lijkt wel een verzopen katje! Waar kom jij ineens vandaan?'

'Mijn vader had van de rentmeester gehoord dat ze op de manor een wasmeisje zoeken.'

'O ja? En denk je dat de wasvrouw wat zal hebben aan zo'n kleintje als jij?'

'Ik ben niet klein!' Ik wees naar de jongen die nukkig naast hem stond. 'Ik ben groter dan hij!'

De man lachte. 'Dat is ook weer waar. Nou, ik heb niet veel verstand van wassen, maar het verbaast me niets dat juffrouw Elisabeth weer een nieuw wasmeisje zoekt. Ze heeft een scherpe tong, die vrouw.'

Ik reageerde niet, hoewel de moed me opnieuw in de schoenen zonk.

'Ik ben John, en dit hier is Benedict. Hij gaat me zo helpen met het snoeien van de fruitbomen, hè Benedict, jongen van me?' Toen de jongen hem kwaad aankeek, gaf John hem een duwtje. 'Let maar niet op hem. Mijn knechtje heeft geen manieren. Het is een rare jongen die er niet van houdt om in bomen te klimmen. En hoe mag jij dan wel heten, juffertje?'

‘Agnes, meneer.’

‘Nou, Agnes, het is me een genoeg. Loop maar door naar het huis, dan zal de kamerheer juffrouw Elisabeth wel voor je gaan halen. Neem de achterdeur maar, achter de kruidentuin. Dat is de ingang van de keuken en daar is vast wel iemand die je meneer Geoffrey kan aanwijzen. En als meneer Geoffrey in een goede bui is, krijg je misschien wel wat bacon en bier, en dan kun je onder-tussen wat opdrogen.’ John knipoogde, en voordat hij verder liep naar de boomgaard, zei hij nog: ‘Pak wat je pakken kunt, Agnes, dan overleef je het hier wel.’

Zijn laatste opmerking stelde me niet erg gerust, maar de gedachte aan bacon deed me watertanden. Het was inmiddels gestopt met regenen. Ik haalde een keer diep adem, liep toen het hek door waar John en Benedict uit waren gekomen en zag voor de allereerste keer Avicford Manor.

De lucht bleef spelletjes met me spelen. Op het moment dat het huis in zicht kwam, schoven de wolken voor de zon weg, en het plotse licht bracht de rode zandstenen muren van het gebouw tot leven. Rijen vensters gloeiden goudkleurig op, en het ruitvormige glas glinsterde. De enige vensters van glas die ik kende, waren de smalle boogramen in de kerk. Hier werden de hoge verticale ramen bekroond met mooie sierbogen. In mijn onervaren ogen was dit huis een kasteel. Het indrukwekkende middengedeelte werd geflankeerd door drie verdiepingen tellende sierlijke torens, versierd met kantachtige gotische patronen met daarin ramen in de vorm van een klavertjevier. De gewelfde ingang werd bewaakt door leeuwenkoppen, met daarboven bizarre waterspuwers met puntige oren en monden als trompetten.

Ik zag de ratten niet die in het donker rondrenden, noch hoorde ik het geknars van termieten die zich te goed deden aan dakspanten en schoren. Ik voelde de klimop niet die aan de stenen trok en de torens in zand veranderde. Ik had nog geen weet van de ziekmakende perversiteit van de relaties in dat huis. Voor

mij was het eenvoudigweg een prachtige manor. Per slot van rekening was ik nog maar een kind.

De wasruimte

Voor degenen die Avicford Manor niet kennen: het is het kleinste van de drie landgoederen op de uitgestrekte domeinen van Ellis Abbey. Abdis Elfilda (inderdaad, de peettante van prinses Elfilda) had Emont Vis-de-Loup, de jongste zoon van lord Henry Vis-de-Loup, de vierde baron van Wilston, aangesteld als ambachtsheer van Avicford. Emont zou weinig van zijn familie erven, en hij zou ook nooit zoals zijn vader hoofdleenman kunnen worden, maar als heer van Avicford zou hij een aangenaam leven kunnen leiden, zelfs nadat hij zijn deel had afgedragen aan de abdij.

Emont was ongehuwd, en kwade tongen in het dorp beweerden dat hij zijn liefde bewaarde voor vaten bier en flessen wijn. Daardoor kwam de verantwoordelijkheid voor het huis en het land ook grotendeels neer op de schouders van de kamerheer. Geoffrey Poke had zich al stevig geïnstalleerd aan de top van de hiërarchie van de bedienden toen Emont lord werd, en de combinatie van Geoffreys zucht naar macht en Emonts desinteresse gaf hem de gelegenheid om zijn positie verder uit te breiden. Tegen de tijd dat ik hem ontmoette, was hij een despoot die met ijzeren vuist regeerde en geen enkele ongehoorzaamheid van zijn minderen duldde.

Toen ik die eerste keer voor hem stond, in de gang voor de provisiekamer, had ik net zo goed een teleurstellend kleine houtduif kunnen zijn die hij wel of niet zou laten plukken voor het eten.

Hij liep langzaam om me heen en bekeek me van top tot teen, van mijn kletsnatte haar tot aan mijn beschamend blote voet – ik had mijn modderige sok buiten moeten laten, samen met mijn schoenen.

Abrupt vroeg hij: ‘Hoe heet je vader en waar woont hij?’ Zijn stem was iel en nasaal.

‘William, meneer. William Rolfe. We wonen in Over End.’

‘Over End, Avicford Village?’

‘Ja, meneer.’

‘Hoe oud ben je? Een jaar of veertien?’

‘Ik ben tien, meneer. Bijna elf.’

Hij trok zijn wenkbrauwen op. ‘En hoe denk je ons van nut te kunnen zijn?’

‘Ik ben een harde werker, meneer. Ik ben sterk, en ik heb veel van mijn moeder geleerd.’

‘Heeft je moeder dan soms verstand van wassen?’ Hij bracht zijn scherpe gezicht vlak voor het mijne. ‘Je stinkt naar varkensstront.’

Ik keek naar zijn dikke onderlip, die opvallend vlezig leek in zijn smalle gezicht, en waar spuug op glinsterde. Hij had zulke grote tanden en kiezen dat hij zijn lippen niet helemaal op elkaar kreeg. Ik wilde het liefst achteruitdeinzen voor zijn onaangename adem.

Geoffrey bleef me aanstaren, terwijl hij zijn lippen nog een keer met zijn tong bevochtigde. Hij maakte een grommend geluid achter in zijn keel. ‘Nou ja, je zult er wel mee door kunnen,’ zei hij na een tijdje. Hij stapte weer bij me weg. ‘Sinds het laatste meisje is vertrokken, heeft de was zich opgestapeld, en er is bijna geen linnengoed meer. Ik zal je naar Elisabeth brengen.’

Na mijn gesprekje met John had ik steeds aan bacon moeten denken. Toen de lange kamerheer me mee de keuken uit nam, had ik het gevoel alsof me een lekker hapje uit de hand was gegrist. ‘Meneer?’ zei ik. ‘Ik heb sinds vanochtend niets meer gegeten.’

Hij keek me geërgerd aan. ‘We hebben het middageten al gehad. Misschien kun je vanavond nog wat mee-eten.’